

'n Koude start is ook een begin...

In de eerste week van april - met bar weinig zon en veel wind - maakt Akker Magazine een rondgang over Nederlandse akkers. Hoewel nog veel werk 'los' moest komen, waren er toch voldoende noeste werkers op de akkers te vinden. We vroegen hen bij de start van een nieuw seizoen eens naar de toekomst te kijken. Hoe staat wat hen betreft de akkerbouw ervoor?

‘Geen ramp is een ramp’

Preiteler Gert-Jan Aerts in het Limburgse America heeft het koud. Ook voor de jonge plantjes hoopt hij dat met name de nachten snel warmer worden, want het verschil met Marokko, waar de planten vandaan komen, is groot volgens hem. Donderdag 4 april werpt hij een blik in de toekomst, ook al valt er over het weer wat hem betreft weinig te voorspellen en kan het dus echt alle kanten op.

Terwijl Aerts praat over het wereldvoedselprobleem en aangeeft dat het vooral lastig is om het voedsel op de juiste plaatsen op de wereld te krijgen, draait de chauffeur van loonwerkbedrijf Hermans de trekker alvast omdat alle vijf de poters gaan pauzeren op het bedrijf van Aerts. De preiteler hoorde dat in Rusland alweer graan was bevroren, en dat de Russen niet echt een voorraad hebben. „Dat zou betekenen dat akkerbouwers hier weer meer graan gaan telen en het voor hen dus minder noodzakelijk is om groenten te kweken. Dat geldt ook voor aardappelboeren. Als iedereen bij zijn hoofdtek blijft, blijft het voor ons ook goed. We hebben natuurlijk liever een vraag- dan een aanbodmarkt. Maar er is hier nu eenmaal meer dan voldoende aanbod. En dat drukt de prijzen.“ En als er niet ergens op de wereld bijvoorbeeld een oogst mislukt, is dat niet gunstig. Aerts zegt het ook nog eens met andere woorden: „Geen ramp is een ramp.“ ▶

'Liever klein en apart dan meer van hetzelfde'

Of de akkerbouw een mooie tijd voor de boeg heeft? Bart Kellenaers zit op zijn knieën in America, hij vraagt het zich af, maar geeft een antwoord door te doen wat hij doet. De jonge akkerbouwer heeft met zijn vader vooral tuinbonen 'en een beetje aardappelen'. Maar vandaag staat in het teken van de toekomst, want Bart Kellenaers is juist begonnen met het poten van rabarber. Met een zelf ontworpen en gemaakte machine begint hij vandaag aan een geforceerde teelt. „Geleerd op de HAS”, lacht Kellenaers. „We leren dat 'niet meer van hetzelfde' goed is, maar dat je je moet proberen te onderscheiden.” Daarom is hij van plan de teelt klein te houden, en 'apart'. Vandaag poot hij de rabarber in de Limburgse Peel.

'Alles blijft maar duurder worden'

Het waterkanon zorgt op dinsdagochtend 9 april voor regen zolang de echte regen uitblijft. Eric Hiemstra in Middenmeer is drie weken later dan andere jaren. Voor het bedrijf Hiemstra (geen familie) is hij met zijn ploeg mannen bezig ijsbergsla te poten. De grond in Noord-Holland is nogal verschillend. Sommige stukken zijn prima, andere gedeelten van het immense perceel hebben ondanks twee keer frezen en rollen toch nog te veel grote en harde kluiten. „Heel lastig”, zegt Eric Hiemstra, die achter de trekker aan loopt om onregelmatigheden te constateren, maar vooral om plantjes in de grond te duwen. Het bouwplan met 110 hectare ijsbergsla hebben ze al jaren. „Dat verandert niet. De duimschroeven worden van alle kanten aangedraaid, alles wordt duurder. De diesel, het verpakkingsmateriaal; echt álles wordt duurder, en dat al jaren. Elke keer denk je dat dat niet meer kan en hoop je dat het zal veranderen. Maar je doet er niks aan. De snijderijen en supermarktketens hebben de macht. Wij kunnen wel zeggen: 'Dan leveren we niet', maar dan gaan ze naar een ander. Dan blijf je zitten met de kroppen.” Per hectare staan 75.000 kroppen. Na het poten van de slaplantjes uit de kas van Combiplant gaat er acryldoek overheen. Dat is vooral om ze te beschermen tegen te lage temperaturen, maar het houdt ook wel wat wild tegen. Dat is niet meer dan een bijkomstigheid. Over een week of acht gaat het doek eraf. Een deel van de ijsbergsla is vrij en een deel is op contract.

‘Half april is te vroeg voor een voorspelling’

In Wieringerwerf is het ook droog, maar van Tim Groot mag de regen toch nog even uitblijven. Maatschap Groot Tops teelt 30 hectare rode uien, 50 hectare broccoli en 20 hectare aardappelen. De aardappelen zitten er nog niet in. Met het planten van de rode uien zijn Tim Groot en zijn twee medewerkers vorige week begonnen. „Het gaat niet hard, hoor. De grond is prachtig, maar je doet er gewoon lang over”, zegt hij. Als het lekker loopt, planten ze 1,2 hectare per dag. De akkerbouwer zegt dat 2010 een topjaar was. „Maar 2011 was weer bedroevend”, relativeert hij. „Het is nu half april. Dat

is toch veel te vroeg voor een voorspelling? De vooruitzichten zouden goed zijn, dat kan ik zo niet beoordelen.” Groot: „Ik geloof niet dat die groeiende wereldbevolking voor ons beter zou zijn. Nederland heeft een veel te kleine rol daarin. Kijk naar ons areaal, dat is toch veel te klein? Kijk eens naar bijvoorbeeld Rusland. Als dát land de potentiële landbouwgrond die er is, eens goed zou gaan benutten, waar blijven wij dan?” Tot op heden is dat land niet in staat de opbrengst te halen die wij hier halen, ziet hij. „Maar wacht maar.” ‘s Middags vallen de eerste millimeters in Noord-Holland.

‘Nederland is de kopakker van Europa’

De kippenmest en de aardappelen vormen de combinatie die vandaag ondergronds gaat. Herman de Jong rijdt op het bedrijf bij zijn schoonvader in Swifterbant heen en weer met een nieuwe Valtra en een bunker vol Eurostar. „Het is voor het eerst dit ras; een proef voor de fritesfabriek.” In Flevoland is het tegen de avond nog droog als De Jong de bunker op de pootmachine vult. Gisteren heeft hij 15 hectare gepoot. „De toekomst kan wel goed wezen”, overweegt hij, „maar het is nu ook niet slecht.”

Eenzijds zegt De Jong dat ze dat met z'n allen zelf in de hand hebben, „maar we krijgen het niet eens voor elkaar om met alle boeren in Europa af te spreken 10 procent minder aardappelen te telen.” De redelijke graanprijzen zorgen er volgens hem voor dat het aardappelareaal zo blijft, want op gelegenheidstellers zitten ze natuurlijk niet te wachten. Terwijl De Jong uitermate tevreden is over het GPS-systeem („de markeurs heb ik er gelijk afgeschopt, ik vertrouw op de techniek”) verklaart hij zich nader. „Wij telen al 50 jaar hetzelfde.” Het begint zachtjes te regenen; De Jong stopt ermee voor vandaag. De boel gaat onder zeil en onder dak. „We moeten versmering tegengaan.”

De toekomst ziet De Jong met vertrouwen tegemoet. „De geluiden zijn goed. Maar in andere landen weten ze langzamerhand ook steeds beter hoe ze voedsel moeten verbouwen. India bijvoorbeeld begint ook te mechaniseren, en dan gaat het razendsnel. Ik noem Nederland altijd de kopakker van Europa. We

lopen voorop, maar Nederland is zó klein; als de ons omringende landen van wie wij afhankelijk zijn een tandje erbij doen, blijven wij nergens meer.”

Het positiefst is De Jong over de zéér nabije toekomst. „Voor het weekend geven ze 20 graden af. Dan zit deze met een biertje en de barbecue in de tuin. Dát is nog eens een vooruitzicht”, lacht hij.

De Jong komt nog even terug op het GPS-systeem. „Het mooiste is dat we op dit perceel altijd een geer hadden. Al 50 jaar is er ‘altijd weer die lastige geer’. Nu hebben we GPS. Werkt op de centimeter nauwkeurig natuurlijk. Wat blijkt? Er is geen geer. Het land is destijds toch echt keurig gemeten bij de uitgifte ervan. De geer die er altijd was, bestaat niet.” ■

